

de personen, die van handelingen in strijd met de oorlogswetten en gewoonten beschuldigd worden, voor hun krijgsraden te brengen en waarbij de Duitsche regeering zich verbindt, die personen uit te leveren. Tengevolge van het krachtig verzet in Duitschland is aan deze bepalingen ten slotte geen uitvoering gegeven.

De overtuiging van de gealliëerden omtrent de oorzaken van den wereldoorlog en omtrent de wijze waarop deze door Duitschland gevoerd werd, uitte zich voorts in het streven om den Duitschen keizer voor den strafrechter te brengen. Eenstemmigheid hierover en omtrent de wijze, waarop dit behoorde te geschieden, bestond bij hen allerminst. Door de Conferentie in Parijs was een commissie in het leven geroepen om een onderzoek in te stellen naar de verantwoordelijkheid van hen, die den oorlog hadden veroorzaakt, naar de inbreuken op het oorlogsrecht door de troepen der Centrale mogendheden en de verantwoordelijkheid daarvoor, en omtrent de instelling van een rechtbank, die de schuldigen zou kunnen berechten.

Wat de oorzaken van den oorlog betreft, oordeelde die commissie onder meer in haar verslag, dat geen strafvervolgning kon worden ingesteld tegen hen, die voor de schennis van de Belgische neutraliteit verantwoordelijk waren, in het bijzonder den ex-keizer. In de conclusies van de commissie was intusschen een aanbeveling te vinden, niet alleen dat over de schending van de Luxemburgsche en Belgische neutraliteit door de conferentie een formeele veroordeeling zou worden uitgesproken, maar ook om ten aanzien van de personen, die voor het uitbreken van den oorlog en de daden, die in verband daarmee waren verricht, verantwoordelijk waren, speciale maatregelen te nemen en een speciaal orgaan in het leven te roepen om met hen te handelen gelijk zij verdienden. Deze niet toegelichte aanbeveling kon de instemming van de Amerikaansche leden der commissie niet verwerven. Dezen verzetten zich eveneens ertegen, dat voor den rechter, die over vergrijpen tegen het oorlogsrecht zou hebben te oordeelen, ook staatshoofden zouden kunnen terechtstaan. Met een beroep op de Amerikaansche rechtspraak verdedigden zij de immuniteit van een staatshoofd tegen gerechtelijke vervolging anders dan in zijn eigen land. In het vredesverdrag is ten slotte de uitdrukkelijke vermelding van staatshoofden onder hen, die wegens handelingen in strijd met het oorlogsrecht kunnen terechtstaan, achterwege gebleven; maar een afzonderlijk artikel is